

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **E.**, bytom P., Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s. r. o., so sídlom v Bratislave, R., IČO: X., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná N. Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, I., IČO: X., **o náhradu škody vo výške 3 584,94 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 180/2011, o dovolaniach žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 336/2014, uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 337/2014 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 338/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 2. apríla 2014 č. k. 10 C 180/2011 – 522 návrh na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) zamietol, návrh žalobkyne na podanie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa už nie je členom družstva – P., keď 11. februára 2011 požiadala o zrušenie členského podielu a jej členstvo zaniklo 30. marca 2011 (čl. 16 ods. 3 Stanov družstva). Uznesením Okresného súdu Bratislava I bol na majetok družstva ako úpadcu vyhlásený konkurz, do funkcie správcu bol ustanovený Mgr. M. a veritelia družstva

boli vyzvaní na prihlásenie pohľadávok v lehote 45 dní odo dňa vyhlásenia konkurzu. Žalobkyňa si svoju pohľadávku voči družstvu prihlásila v konkurze vedenom pod sp. zn. 3 K 95/2010, ale táto bola správcom konkurznej podstaty v celom rozsahu popretá a podala incidenčnú žalobu, na tamojšom súde, konanie o ktorej nie je právoplatne skončené. Súd dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody. Vychádzal pritom z ustálenej judikatúry, podľa ktorej nárok na náhradu škody môže byť voči štátu úspešne uplatnený až vtedy, ak nemožno uspokojenie dosiahnuť iným titulom napr. titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa ako bývalý člen družstva, s ktorým bola v právnom vzťahu a z ktorého jej v prípade vystúpenia vzniklo právo na vyplatenie vyrovnávacieho podielu, sa musí domáhať zaplata svojej pohľadávky voči družstvu, ktoré je vo vzťahu k nej dlžníkom. Navrhovateľka svoje právo využila a nárok na náhradu škody si uplatnila v konkurznom konaní voči úpadcovi – Družstvu, ktorého členom bola, čo znamená, že v prípade prebiehajúceho konkurzu na majetok dlžníka sa posúdenie nevyožiteľnosti pohľadávky poškodeného – navrhovateľa ako predpokladu vzniku škody spôsobenej štátom odvíja až odo dňa, keď pominú účinky vyhláseného konkurzu alebo až vtedy, keď nebude nárok navrhovateľa na základe právoplatného rozvrhového uznesenia súdu uspokojený. Pohľadávka žalobkyne bola síce správcom konkurznej podstaty popretá, čo však nevylučuje, že počas incidenčného konania bude pohľadávka žalobkyne uznaná. O incidenčnej žalobe žalobkyne súd doposiaľ nerozhodol a konkurz nie je ukončený, preto nie je možné ustáliť výšku škody, ktorá žalobkyňi vznikla a návrhy na začatie konania o zaplata škody je tak možné považovať za podané predčasne. Navyše, žalobkyňa si nárok na náhradu škody môže uplatniť v zmysle § 243a ods. 4 Obchodného zákonníka. Žalobkyňa nepodala ani žalobu voči členom predstavenstva družstva alebo kontrolnej komisie (§ 251 ods. 2, § 243a ods. 4 a § 244 ods. 8 Obchodného zákonníka). Svoj vplyv na riadenie a hospodárenie Družstva mala žalobkyňa vykonávať prostredníctvom členskej schôdze, žalobkyňa ale počas svojho členstva v Družstve takto svoje oprávnenia nerealizovala. Napokon aj v prípade preukázania škody, návrhu žalobkyne by nebolo možné vyhovieť z dôvodu nepreukázania nesprávneho úradného postupu žalovanej, v ktorom smere sa stotožnil s argumentáciou predloženou žalovanou. Uviedol, že dohľad NBS nad činnosťou družstva ako vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt bol regulovaný zákonom č. 566/2001 Z. z. vo vymedzenom a špecifikovanom rozsahu a konkretizoval dôvody, prečo sa nemožno stotožniť s argumentáciou žalobkyne vo vzťahu k ňou tvrdenému nesprávne úradnému postupu žalovanej. Čo sa týka nesprávneho úradného postupu žalovanej spočívajúceho v prijatí

nedostatočných opatrení na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči Družstvu, súd má za to, že ani v tomto smere sa nemožno stotožniť s argumentáciou žalobkyne. Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade totiž ustanovuje v § 2 ods. 2, že dohľad nad dohliadanými subjektmi je neverejný a konanie pred NBS vo veciach dohľadu rovnako neverejné. V tomto smere nemožno zanedbať ani povinnosti samotnej žalobkyne, ktorá sa ako člen Družstva mala aktívne a včas zaujímať o svoje práva a ich výkon voči Družstvu a jeho orgánom a zamedziť tak znehodnoteniu, príp. nevykonalnosti svojich majetkových a iných práv súvisiacich s Družstvom. Na základe toho dospel k záveru o nesplnení predpokladov vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu uplatňovanú žalobkyňou podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Návrh na vykonanie špecifikovaného dokazovania žalobkyňou zamietol z dôvodu jeho nadbytočnosti. Na odôvodnenie zamietnutia návrhu na prerušenie konania uviedol, že rozhodnutie Súdneho dvora o žalobkyňou nastolených otázkach nie je v danom prípade nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej; navyše, prvostupňový súd nie je súdom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 14. mája 2014 č. k. 10 C 180/2011-538 uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur (podľa pol. 7a sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/ 1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).

Okresný súd Bratislava I uznesením zo 14. mája 2014 č. k. 10 C 180/2011-540 uložil žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní, ktorý je 21,54 eur (podľa pol. 20a sadzobníka súdnych poplatkov zák. č. 71/ 1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov).

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 22. septembra 2015 č. k. 14 Co 336/2014 - 557 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil a žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, zároveň potvrdil prvostupňové uznesenie ukladajúce žalobkyňi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 10 C 180/2011-540 odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení konštatoval, že rozhodnutie súdu prvého

stupňa spočíva na vecne správnych skutkových a právnych záveroch. Po opísaní podstaty obsahu žaloby, vyjadrení žalovanej, priebehu a výsledkov konania na súde prvého stupňa uviedol obsah odvolania a vyjadrenia žalovanej k odvolaniu. Konštatoval, že hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobkyne na náhradu škody je zákon č. 514/2003 Z. z. Predpokladmi zodpovednosti štátu podľa tohto zákona sú: a/ nesprávny úradný postup, b/ vznik škody, c/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebolo preukázané, že by NBS nesprávne úradne postupovala spôsobom, ktorý jej vytýkala žalobkyňa. Až od 1. júna 2010 mohla dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený prospekt investície. Žalobkyňa si musela byť vedomá, že s jej investíciou je spojené riziko, pokiaľ ale napriek tomu investovala, nemôže byť jej finančná ujma pričítaná na ťarchu žalovanej. Všetky žalobkyňou namietané okolnosti o údajnom nesprávnom úradnom postupe NBS sa týkali takých nesprávností, ku ktorým malo dôjsť v procese rozhodovania NBS; nesprávnosti tejto povahy ale nemožno považovať za dôvod, ktorý zakladá zodpovednosť štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebol teda v konaní preukázaný nesprávny úradný postup NBS pri vykonávaní bankového dohľadu. Správny je tiež právny záver súdu prvého stupňa, že nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi konaním NBS a škodou žalobkyne. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovanej, že žalobkyňa dosiaľ nevznikla žiadna škoda, v dôsledku čoho chýba aj tento predpoklad zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. V súvislosti s tým poukázal na vyhlásenie konkurzu na majetok Družstva a konštatoval, že žalobkyňa by škoda mohla vzniknúť až v prípade, že jeho pohľadávka nebude uspokojená v rámci konkurzu Družstva. K námietke žalobkyne, že listinné dôkazy neboli súdom prvého stupňa riadne vykonané spôsobom upraveným v § 129 ods. 1 O. s. p., odvolací súd poukázal na to, že v okolnostiach prejednávanej veci obe procesné strany poznajú obsah listinných dôkazov, preto táto odvolacia námietka žalobkyne neobstojí. Odvolateľ napadol aj uznesenie súdu prvého stupňa o poplatkovej povinnosti, čo odvolací súd potvrdil ako vecne správne (§ 219 O. s. p.). Uviedol, že podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa s účinnosťou od 1. októbra 2012 spoplatňuje súdnym poplatkom vo výške 20 eur; v rovnakej výške sa v konaní o takejto žalobe vyberá aj súdny poplatok za odvolanie vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Podaním odvolania vznikla žalobkyňa poplatková povinnosť a súd prvého stupňa mu podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov,

prílohy tohto zákona, správne vyrubil poplatok 20 eur. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. Odvolací súd napadnuté uznesenie, ktorým súd prvého stupňa uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní vo výške 21,54 eur zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Žalobkyňa v odvolaní navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a konanie o vyrubenie súdneho poplatku zastavil. V odôvodnení konštatoval, že napadnuté uznesenie je potrebné zrušiť z dôvodu úplnej absencie jeho odôvodnenia, a teda sa vyznačuje znakom nepreskúmateľnosti. Súd prvého stupňa sa v odôvodnení napadnutého uznesenia obmedzil len na odkaz na pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov, pričom vôbec neuviedol, za vyhotovenie rovnopisov ktorých konkrétnych elektronických podaní žalobkyne jej vyrubil súdny poplatok. Preto nie je možné preskúmať, či vôbec a v akej výške vznikla žalobkyni poplatková povinnosť podľa pol. 20a Sadzobníka súdnych poplatkov. V dôsledku toho dospel odvolací súd k názoru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 167 ods. 2 O. s. p., čím sa žalobkyni odňala možnosť v podanom opravnom prostriedku konkrétne skutkovo a právne argumentovať, a odvolaciemu súdu sa znemožnilo napadnuté uznesenie preskúmať.

Proti uvedeným rozhodnutiam krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby ho dovolací súd zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu. Podľa jej názoru je rozhodnutie odvolacieho súdu (rovnako aj rozhodnutie prvostupňového súdu) vecne nesprávne a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), lebo odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní svojvoľne, arbitrárne, formalisticky a neprístupným spôsobom pracoval s doterajšou judikatúrou. Rozhodnutie odvolacieho súdu je podľa nej založené na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, vykonané dokazovanie je neúplné a nesprávne vyhodnotené. Preto je napadnutý rozsudok aj nepreskúmateľný, čím došlo k vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. Žalobkyňa namietala aj opomenutie doručenia vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobkyne. V ďalších dôvodoch rozobrala povinnosti žalobkyne z hľadiska právneho posúdenia danej veci a dôvody nesprávneho právneho názoru vo vzťahu k podmienkam vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

Žalovaná navrhla z konkretizovaných dôvodov (uvedených v písomnom vyjadrení k dovolaniu) dovolanie zamietnuť resp. odmietnuť. Mala za to, že rozsudok odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného skutkového stavu a správneho právneho posúdenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

K dovolaniu žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 336/2014:

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním žalobkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd

Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku, či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. žalobkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zameril na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola žalobkyňi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa, že v konaní k takejto vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou zaťažené t. j., že nastali skutočnosti v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa) resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

V prejednávanej veci sa odvolací súd z konkretizovaných dôvodov stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovanej pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou družstva. V tomto ohľade poukázal aj na podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a vysporiadal sa s odvolacími námietkami.

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Toto stanovisko bolo uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016.

Námietka žalobkyne o nesprávnom prístupe súdov nižších stupňov k dokazovaniu nie je dôvodná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobkyne nie je ani postupom, ktorým by jej súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (pozri napr. aj rozhodnutia uverejnené

v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Pokiaľ ide o námietku žalobkyne spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania žalobkyne je zrejماً jej námietka, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O. s. p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie 243a ods. 2, veda druhá O. s. p., ktoré ustanovuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O. s. p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O. s. p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O. s. p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O. s. p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov, preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom,

lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Žalobkyňa namietala v podstate najmä nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne) použil správny právny predpis a či ho (ne) správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne) správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad v danej veci nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f / O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010). Preto dovolací súd (s ohľadom na zdôrazňovanú právnu úpravu dovolacieho konania) nemohol preskúmavať rozhodnutia súdov nižších stupňov vo vzťahu k námietkam žalobkyne z hľadiska správnosti ich právnych záverov. Aj vo vzťahu k tzv. inej vade konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) treba uviesť, že posúdenie jej existencie by prichádzalo do úvahy len v procesne prípustnom dovolaní (čo nie je daný prípad).

Žalobkyňa namietala opomenutie doručenia vyjadrenia žalovanej k odvolaniu žalobkyne, pričom uviedla, že takáto procesná vada podľa ustálenej súdnej judikatúry zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

ESLP vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci T. proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel ESLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vykonaným šetrením v súdnom spise Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobkyne bolo doručené právnomu zástupcovi, ktorý si ho dňa 12. júna 2014 prevzal (č. l. 553). V okolnostiach prejednávanej veci dospel preto dovolací súd k záveru, že žalobkyňi bolo doručené vyjadrenie žalovanej k odvolaniu žalobkyne, a preto odôvodnenie žalobkyne o odňatí možnosti žalobkyne pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) ako dôvod, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, neobstojí.

Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol.

K dovolaniu žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 337/2014:

Druhým výrokom rozsudku odvolacieho súdu bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 10 C 180/2011-538 ukladajúce žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie. Tento výrok, i keď je obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia (por. § 223 O. s. p.). Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 239 ods. 1, 2 O. s. p.“). Dovolanie žalobkyne nesmeruje proti uzneseniu, ktoré je uvedené v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania žalobkyne zakladalo, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a vady tejto povahy ani nevyšli v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalobkyňa tvrdí, že jej v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Judikatúra najvyššieho súdu dospela k záveru, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, i keď pre taký postup neboli dané procesné predpoklady (por. R 50/1997). O tento prípad ale v preskúmvanej veci nejde – v danom prípade nebolo konanie zastavené. Napadnutým uznesením bolo potvrdené uznesenie o vyrubení súdneho poplatku. Samotným vyrubením súdneho poplatku sa však účastníkovi neodníma žiadne procesné oprávnenie a nedochádza k odňatiu jeho možnosti pred súdom konať (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Pokiaľ žalobkyňa tvrdí, že so zreteľom na jej opisované okolnosti jej bol vyrubený súdny poplatok v situácii, v ktorej jej nemal byť vyrubený, z rozhodujúceho – obsahového – hľadiska namieta, že napadnuté rozhodnutia súdov nižších stupňov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo

ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 239 O. s. p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že v konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 337/2014 podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K dovolaniu žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu z 22. septembra 2015 sp. zn. 14 Co 338/2014:

Tretím výrokom rozsudku odvolacieho súdu bolo uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 10 C 180/2011-540 ukladajúce žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vyhotovenie rovnopisov elektronických podaní zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Tento výrok, i keď je obsiahnutý vo výrokovej časti rozsudku, má povahu uznesenia (por. § 223 O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie podala oprávnená osoba.

V zmysle § 236 ods. 1 O. s. p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, iba ak to zákon pripúšťa.

Prípustnosť dovolania podľa § 236 ods. 1 O. s. p. je objektívnou kategóriou (dovolanie je alebo nie je prípustné), ktorá sa principiálne nevzťahuje na osobu konkrétneho dovolateľa a zohľadňuje (len) vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu

vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je dovolanie prípustné (objektívna prípustnosť dovolania je vymedzená ustanoveniami § 236 až § 239 O. s. p.). Subjektívna prípustnosť dovolania oproti tomu zahŕňa v sebe otázku určenia subjektu, ktorý je v danom prípade oprávnený – v zmysle § 243b ods. 5, § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. dovolanie, ktoré je objektívne prípustné, podať. Zohľadňuje teda osobný aspekt toho, kto podáva dovolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať dovolanie.

Dovolací súd môže pristúpiť k preskúmaniu vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, len ak ide o dovolanie prípustné tak z objektívneho, ako aj subjektívneho hľadiska. Pri skúmaní subjektívnej stránky prípustnosti dovolania treba vziať na zreteľ, či napadnuté rozhodnutie má negatívny dopad na dovolateľku (viď R 40/1993 a R 50/1999) a bola jej spôsobená ujma dopadajúca na jej pomery, a či prípadným zrušením rozhodnutia sa dosiahne náprava dôsledkov, ktoré vyvolalo. Záver o tom, že podané dovolanie je prípustné, predpokladá zaujatie záveru o jeho prípustnosti tak po stránke objektívnej, ako aj po stránke subjektívnej. Posúdenie subjektívnej prípustnosti dovolania ale vo všeobecnosti predchádza posúdeniu objektívnej prípustnosti dovolania.

Ako už bolo uvedené vyššie z povahy dovolania ako opravného prostriedku vyplýva, že oprávnenie ho podať nepatrí tomu účastníkovi, ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý vo svojich právach a rozhodnutie nemalo negatívny dopad na jeho osobu. Keďže rozhodnutím odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie nebola žalovanej spôsobená žiadna ujma, nebola ukrátená na žiadnych procesných právach jej prislúchajúcich, rozhodnutie odvolacieho súdu z uvedených dôvodov nevyznelo v jej neprospech. Dovolací súd preto dospel k záveru, že dovolanie v takom prípade bolo podané osobou, ktorá na jeho podanie nie je oprávnená (§ 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/). Pri nedostatku subjektívnych podmienok na podanie dovolania nemôže dovolací súd tento nedostatok zhojiť, to znamená, že sa ani nemôže takýmto dovolaním vecne zaoberať. Nemožno preto hovoriť ani o odňatí možnosti konať pred súdom, tak ako ho namieta dovolateľka. Zo súdnej praxe vyplýva, že pri nedostatku subjektívnych podmienok nemôže súd tento nedostatok zhojiť, to znamená, že ani dovolací súd sa nemôže takýmto dovolaním vecne zaoberať (porovnaj tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 50/1999 a ZSP 5/1998).

V tomto štádiu preskúmania dovolania mal dovolací súd za dostatočne preukázané, že sú splnené podmienky pre odmietnutie dovolania. So zreteľom na dôvod, pre ktorý bolo potrebné dovolanie odmietnuť, nezaoberal sa dovolací súd dovolacími námietkami a návrhmi dovolateľky a nezisťoval, či v preskúmvanej veci došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p. Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. odmietol ako podané niekým, kto naň nie je oprávnený.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala. Najvyšší súd jej náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože nepodala návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. , § 142 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. mája 2016

JUDr. Oľga T r n k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. M.